GENERALINIO ADVOKATO
PEDRO CRUZ VILLALÓN IŠVADA,
pateikta 2015 m. rugsėjo 3 d.[1]

Byla C-239/14

Abdoulaye Amadou Tall
prieš
Centre public d'action sociale de Huy (CPAS de Huy)

(Tribunal du travail de Liège (Division Huy) (Belgija) pateiktas prašymaspriimti prejudicinį sprendimą)

„Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė — Sienos, prieglobstis ir imigracija — Imigracijos politika — Pakartotiniai prašymai suteikti prieglobstį — Direktyvos 2005/85/EB 39 straipsnis — SESV 47 straipsnis — Vėlesni prašymai suteikti prieglobstį — Atmetimas — Teisė į veiksmingą teisminę gynybą — Stabdomojo poveikio neturintis skundas“

1. Dar kartą Teisingumo Teismui pateikiamas prejudicinis klausimas dėl Direktyvos 2005/85/EB[2] 39 straipsnio išaiškinimo byloje, kurioje skundžiamas atsisakymas nagrinėti pakartotinius prašymus suteikti prieglobstį. Dėl šio klausimo Teisingumo Teismo didžioji kolegija jau priėmė sprendimą byloje *Abdida*[3] , kuriuo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas būtų galėjęs vadovautis savo nagrinėjamoje byloje. Tačiau iš dalies pakeitus pagrindinėje byloje taikomą nacionalinės teisės aktą nustatyta, kad atgaline data turi būti taikoma vienoda nagrinėjimo tvarka tiek skundams, pateiktiems dėl sprendimų atmesti vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį, tiek skundams, pateiktiems dėl sprendimo atmesti pirmąjį prašymą suteikti prieglobstį. Mano nuomone, darytina išvada, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą neteko dalyko, todėl į jį atsakyti iš esmės nebereikia.

I – **Teisinis pagrindas**

A – *Sąjungos teisė*

1. Direktyva 2005/85

2. Direktyvos 2005/85 15 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad „kai prašytojas vėliau vėl paduoda prašymą nepateikdamas naujų įrodymų ar argumentų, būtų neproporcinga įpareigoti valstybes nares pradėti naują visapusiško nagrinėjimo procedūrą. Tokiais atvejais valstybėms narėms turėtų būti leidžiama pasirinkti procedūrą, numatančią garantijų, kurios paprastai suteikiamos prašytojams, išimtis“.

1 — Originalo kalba: ispanų.

2 — 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyva 2005/85/EB, nustatanti būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse (OL L 326, p. 13).

3 — 2014 m. gruodžio 18 d., C-562/13, EU:C:2014:2453.

3. Tos pačios direktyvos 27 konstatuojamojoje dalyje teigiama, jog „pagrindinį Bendrijos teisės principą atspindi tai, kad sprendimus, priimtus dėl prieglobsčio prašymų ir dėl pabėgėlio statuso panaikinimo, galima veiksmingai apskųsti teisme, kaip apibrėžta Sutarties 234 straipsnyje. Šios teisės gynimo priemonės veiksmingumas bei susijusių faktų nagrinėjimas priklauso nuo visos kiekvienos valstybės narės administracinės ir teisinės sistemos.“

4. Direktyvos 2005/85 32 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu asmuo, kuris kreipėsi prieglobsčio valstybėje narėje, pateikia papildomų nusiskundimų arba vėlesnį prašymą toje pačioje valstybėje narėje, valstybė narė gali nagrinėti šiuos papildomus nusiskundimus arba vėlesnio prašymo detales, remdamasi ankstesnio prašymo nagrinėjimu, peržiūrimo sprendimo nagrinėjimu arba apeliacija, jeigu kompetentingos institucijos atsižvelgia į visas detales, esančias papildomuose nusiskundimuose arba vėlesniame prašyme, ir jas pagal tai svarsto.

2. Be to, valstybės narės gali taikyti konkrečią procedūrą, kaip nurodyta 3 dalyje, jeigu asmuo pateikia vėlesnį prieglobsčio prašymą:

a) po to, kai jo ankstesnis prašymas buvo atsiimtas arba jo buvo atsisakyta pagal 19 ar 20 straipsnį;

b) po to, kai dėl ankstesnio prašymo buvo priimtas sprendimas. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti taikyti šią procedūrą tik po to, kai priimamas galutinis sprendimas.

3. Vėlesnis prieglobsčio prašymas pirmiausia turi būti preliminariai išnagrinėtas [siekiant nustatyti], ar po to, kai buvo atsiimtas ankstesnis prašymas, arba po to, kai buvo priimtas sprendimas, nurodytas šio straipsnio 2 dalies b punkte, dėl šio prašymo atsirado arba prašytojas pateikė naujų detalių arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu dėl jo laikymo pabėgėliu pagal Direktyvą 2004/83/EB.

4. Jeigu po šio straipsnio 3 dalyje nurodyto preliminaraus nagrinėjimo atsiranda naujų detalių arba duomenų arba juos pateikia prašytojas ir tai labai padidina tikimybę, kad prašytojas gali būti laikomas pabėgėliu pagal Direktyvą 2004/83/EB, prašymas toliau nagrinėjamas pagal II skyrių.

5. Pagal nacionalinės teisės aktus valstybės narės gali toliau nagrinėti vėlesnį prašymą, jeigu yra kitų priežasčių, dėl kurių procedūra turi būti atnaujinta.

6. Valstybės narės gali nuspręsti toliau nagrinėti prašymą tik tuomet, jeigu atitinkamas prašytojas ankstesnės procedūros metu ne dėl savo kaltės negalėjo patvirtinti šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nurodytos situacijos, visų pirma pasinaudodamas savo teise į veiksmingą teisės gynimo priemonę pagal 39 straipsnį.

<...>“

5. Direktyvos 2005/85 34 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „valstybės narės nacionalinės teisės aktuose gali nustatyti taisykles dėl preliminaraus nagrinėjimo pagal 32 straipsnį“, ir patikslinta, kad „šios sąlygos neturi atimti iš prieglobsčio prašytojų galimybės pradėti procedūrą iš naujo, taip pat neturi faktiškai panaikinti arba griežtai apriboti tokios galimybės.“

6. Tos pačios direktyvos 39 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad prieglobsčio prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę, kurią galėtų panaudoti teisme, kad galėtų apskųsti:

<...>

iii) [sprendimus] nenagrinėti prašymo pagal 36 straipsnį;

<…>

c) sprendimą toliau nenagrinėti vėlesnio prašymo pagal 32 ir 34 straipsnius;

<...>

2. Valstybės narės numato terminus ir reikalingas taisykles, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisės gynimo priemonę pagal 1 dalį.

3. Prireikus valstybės narės numato taisykles pagal savo tarptautinius įsipareigojimus, taikomas nagrinėjant:

a) klausimą, ar dėl 1 dalyje numatytos teisės gynimo priemonės prašytojams būtų leista pasilikti atitinkamoje valstybėje narėje laukiant rezultatų;

b) galimybę pasinaudoti teisine teisės gynimo priemone arba apsaugos priemonėmis, jeigu pagal 1 dalyje numatytą teisės gynimo priemonę prašytojui nėra leidžiama pasilikti atitinkamoje valstybėje narėje laukiant rezultatų. Valstybės narės taip pat gali numatyti *ex officio* [procedūrą] <...>“

2. Direktyva 2013/32/ES [4]

7. Direktyvos 2013/32 41 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės teisei pasilikti teritorijoje gali taikyti išimtį, kai asmuo:

a) yra pateikęs pirmą [kartą vėlesnį] prašymą, kuris nėra toliau nagrinėtas pagal 40 straipsnio 5 dalį, tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų artimiausiu metu išsiųstas iš tos valstybės narės, arba

b) po galutinio sprendimo laikyti pirmą [kartą pateiktą vėlesnį] prašymą nepriimtinu pagal 40 straipsnio 5 dalį arba po galutinio sprendimo atmesti tą prašymą kaip nepagrįstą toje pačioje valstybėje narėje pateikia kitą [vėlesnį tarptautinės apsaugos] prašymą.

Valstybės narės gali tokią išimtį taikyti tik tuo atveju, kai sprendžiančioji institucija mano, kad dėl sprendimo dėl grąžinimo asmuo nebus tiesiogiai arba netiesiogiai grąžinamas pažeidžiant tos valstybės narės tarptautinius ir [jos įsipareigojimus Sąjungai].

2. 1 dalyje nurodytais atvejais valstybės narės taip pat gali:

<...>

c) nukrypti nuo 46 straipsnio 8 dalies.“

4 — 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija) (OL L 180, p. 60).

8. Direktyvos 2013/32 46 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų naudotis teisme, kad galėtų apskųsti:

a) sprendimą, priimtą dėl tarptautinės apsaugos prašymo, įskaitant sprendimą:

   i) laikyti prašymą nepagrįstu, kad būtų suteiktas pabėgėlio statusas ir (arba) papildomos apsaugos statusas;

   ii) laikyti prašymą nepriimtinu pagal 33 straipsnio 2 dalį;

   iii) priimtą valstybės narės pasienyje arba tranzito zonose, kaip aprašyta 43 straipsnio 1 dalyje;

   iv) nevykdyti nagrinėjimo pagal 39 straipsnį;

b) atsisakymą atnaujinti prašymo nagrinėjimą po jo nutraukimo pagal 27 ir 28 straipsnius;

c) sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą pagal 45 straipsnį.

<...>

3. Kad būtų laikomasi 1 dalies, valstybės narės užtikrina, jog taikant veiksmingą teisių gynimo priemonę būtų numatytas išsamus ir *ex nunc* faktinis ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimas, įskaitant atitinkamais atvejais nagrinėjimą pagal Direktyvą 2011/95/ES, bent [nagrinėjant skundus] pirmosios instancijos teisme.

4. Valstybės narės numato pagrįstus terminus ir kitas reikalingas taisykles, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 1 dalį. Dėl terminų tokia galimybė pasinaudoti neprarandama ar netampa pernelyg sudėtinga.

<...>

5. Nedarydamos poveikio 6 daliai, valstybės narės leidžia prašytojams likti jų teritorijoje, kol baigiasi laikotarpis, per kurį jie gali pasinaudoti teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę, ir, kai tokia teise per tą laikotarpį buvo pasinaudota, – kol laukiama priemonės rezultato.

6. Kai [nuspręsta]:

a) laikyti prašymą akivaizdžiai nepagrįstu pagal 32 straipsnio 2 dalį arba nepagrįstu išnagrinėjus pagal 31 straipsnio 8 dalį <...>;

b) prašymą laikyti nepriimtinu pagal 33 straipsnio 2 dalies a, b arba d punktą;

c) atsisakyti dar kartą pradėti nagrinėti prašytojo bylą po to, kai ji buvo nutraukta pagal 28 straipsnį, arba

d) nenagrinėti arba išsamiai nenagrinėti prašymo pagal 39 straipsnį,

atitinkamo prašytojo prašymu arba *ex officio* teismas turi įgaliojimus priimti sprendimą, ar prašytojas gali likti valstybės narės teritorijoje, jeigu tokiu sprendimu panaikinama prašytojo teisė likti valstybėje narėje ir kai nacionalinėje teisėje nenumatyta teisė likti valstybėje narėje, kol laukiama teisių gynimo priemonės rezultato.

<...>

8. Valstybės narės leidžia prašytojui likti teritorijoje, kol laukiama 6 ir 7 dalyse nurodytos procedūros siekiant priimti sprendimą, ar prašytojas gali likti teritorijoje, rezultato.

<...>“

B – *Nacionalinė teisė*

9. 2007 m. sausio 12 d. *Loi sur l'accueil des demandeurs d'asile* (Įstatymas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo, toliau – Priėmimo įstatymas) 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „nedarant poveikio šio įstatymo 4, 4/1 ir 35/2 straipsnių taikymui, materialinė parama skiriama visiems prieglobsčio prašytojams nuo tada, kai pateikiamas prašymas suteikti prieglobstį, iki šio prašymo nagrinėjimo procedūros pabaigos. Jeigu išnagrinėjus prašymą suteikti prieglobstį priimamas sprendimas jį atmesti, materialinės paramos teikimas nutraukiamas, kai baigiasi prieglobsčio prašytojui įteiktame įpareigojime išvykti iš teritorijos nustatytas terminas <…>“

10. Pagal Priėmimo įstatymo 4 straipsnį „priimdama individualų motyvuotą sprendimą Agentūra gali nustatyti, kad antrąjį prašymą suteikti prieglobstį pateikęs asmuo per prašymo nagrinėjimo procedūrą negali remtis šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, nebent *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* (Generalinis pabėgėlių ir asmenų be pilietybės komisariatas, toliau – CGRA) nuspręstų kitaip <...>“

11. 1976 m. liepos 8 d. *Loi organique des centres publics d'action sociale* (Pagrindų įstatymas dėl viešųjų socialinės paramos centrų, toliau – Įstatymas dėl CPAS) 57 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „<…> socialinė parama, kuri faktiškai teikiama užsieniečiui tuo momentu, kai jam pranešama apie vykdytiną įpareigojimą išvykti iš teritorijos, nutraukiama (išskyrus skubią medicinos pagalbą) tą dieną, kai užsienietis išvyksta iš teritorijos, o vėliausiai tą dieną, kai baigiasi įpareigojime išvykti iš teritorijos nustatytas terminas <…>“

12. Pagal pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 1980 m. gruodžio 15 d. *Loi sur l'accès du territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers* (Įstatymas dėl užsieniečių atvykimo, buvimo, įsikūrimo ir išsiuntimo iš valstybės teritorijos (toliau – 1980 m. įstatymas) 39/1 straipsnį, siejamą su to paties įstatymo 39/2 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa, 39/76 straipsniu, 39/82 straipsnio 4 dalies antra pastraipa ir 57/6/2 straipsniu, sprendimas nenagrinėti pakartotinio prašymo suteikti prieglobstį gali būti skundžiamas tik tuo atveju, jeigu siekiama, kad toks sprendimas būtų panaikintas arba sustabdytas dėl ypatingos skubos.

13. Pagal 2014 m. balandžio 10 d. Įstatymą dėl įvairių nuostatų, reglamentuojančių procedūrą *Conseil du Contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų tarnyboje) ir *Conseil d'État* (Valstybės taryboje) (toliau – 2014 m. įstatymas), skundai dėl sprendimų atmesti vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį gali būti pateikiami tiek dėl teisės, tiek dėl fakto klausimų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos, t. y. 2014 m. gegužės 31 d. Pagal 2014 m. įstatymo pereinamojo laikotarpio nuostatas naujoji teisinė tvarka taikoma nagrinėjant ir tuos skundus, kurie buvo pateikti iki šio įstatymo įsigaliojimo ir dėl kurių dar nėra priimtas galutinis sprendimas.

II – **Faktinės aplinkybės**

14. Senegalo pilietis Abdoulaye Amadou Tall pateikė prašymą suteikti prieglobstį Belgijoje, tačiau šis prašymas buvo atmestas 2013 m. lapkričio 12 d. sprendimu. Dėl šio sprendimo jis pateikė skundą *Conseil d'État*, šis teismas jį atmetė 2014 m. sausio 10 d. sprendimu.

15. 2014 m. sausio 16 d. jis pateikė antrą prašymą suteikti prieglobstį, šio prašymo nagrinėjimo procedūrą CGRA užbaigė priimdamas sprendimą jo nenagrinėti. 2014 m. vasario 10 d. jam buvo nurodyta išvykti iš teritorijos.

16. Nuo 2011 m. kovo 17 d. A. A. Tall buvo mokama *Centre public d'action sociale de Huy* (Hiuji viešasis socialinės paramos centras, toliau – Hiuji CPAS) skiriama socialinė pašalpa. Atmetus antrą prašymą suteikti prieglobstį Hiuji CPAS nusprendė nutraukti minėtos pašalpos mokėjimą nuo 2014 m. sausio 10 d.

17. A. A. Tall pateikė du skundus. Pirmuoju skundu, pateiktu 2014 m. vasario 19 d., jis ginčijo sprendimą nenagrinėti jo antrojo prašymo suteikti prieglobstį. Antruoju skundu, pateiktu 2014 m. vasario 27 d., jis ginčijo Hiuji CPAS sprendimą ir į kaltino jį taikant nevienodą skundų dėl sprendimų atmesti prašymus suteikti prieglobstį nagrinėjimo tvarką, atsižvelgiant į tai, ar skundas pateikiamas nagrinėjant pirmąjį, ar vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį. Anot A. A. Tall, antruoju atveju neužtikrinama teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę.

18. Nenurodydamas tikslios datos *Tribunal du travail de Liège (Division Huy)* (Lježo darbo bylų teismas) (Hiuji skyrius) patenkino pareiškėjo skundą dėl Hiuji CPAS sprendimo ir nusprendė, kad socialinės paramos teikimas galėjo būti nutrauktas tik tą dieną, kai baigėsi įpareigojime išvykti iš valstybės teritorijos nustatytas išvykimo gera valia terminas. Todėl iš Hiuji CPAS priteista A. A. Tall sumokėti socialinę pašalpą už laikotarpį nuo 2014 m. sausio 10 d. iki 2014 m. vasario 17 d.

19. Nagrinėdamas socialinės paramos teikimo nuo 2014 m. vasario 18 d. klausimą *Tribunal du travail* mano, kad dėl sprendimo nenagrinėti antrojo prašymo suteikti prieglobstį A. A. Tall gali pareikšti skundą tik tuo atveju, jeigu juo siekia panaikinti šį sprendimą ar sustabdyti jo vykdymą dėl ypatingos skubos; tokie skundai neužtikrina teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę, nes juos nagrinėjant pareiškėjui nesuteikiama nei teisė gyventi šalyje, nei materialinė parama.

III – **Prejudicinis klausimas**

20. Tokiomis aplinkybėmis *Tribunal du travail* nusprendė pateikti Teisingumo teismui šį prejudicinį klausimą:

„Pagal 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo dėl užsieniečių atvykimo, buvimo, įsikūrimo ir išsiuntimo iš valstybės teritorijos 39/1 straipsnį, siejamą su to paties įstatymo 39/2 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa, 39/76 straipsniu, 39/82 straipsnio 4 dalies antros pastraipos d punktu ir 57/6/2 straipsniu, sprendimas nenagrinėti ne pirmą kartą pateikto prašymo suteikti prieglobstį gali būti skundžiamas tik tuo atveju, jeigu siekiama, kad toks sprendimas būtų panaikintas arba sustabdytas dėl ypatingos skubos. Ar tokie skundai, kurie negali būti pateikiami nei dėl teisės ar fakto klausimų, nei siekiant sustabdyti skundžiamų sprendimų vykdymą, ir per kurių nagrinėjimo procedūrą prieglobsčio prašytojas neturi teisės nei gyventi valstybėje, nei gauti materialinę paramą, yra suderinami su Europos Sąjungos pagrindinių laisvių chartijos 47 straipsnio ir 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvos 2005/85/EB, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse 39 straipsnio, įtvirtinančių teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, reikalavimais?“

21. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad remiantis šioje byloje taikomais nacionalinės teisės aktais nuo 2014 m. vasario 18 d. A. A. Tall nebeturi būti teikiama materialinė parama, kurią jis, kaip prieglobsčio prašytojas, turėjo teisę gauti iki minėtos dienos. Tokia teisinė pasekmė atsiranda tik tada, kai skundas pateikiamas dėl sprendimo atmesti antrąjį prašymą suteikti prieglobstį, todėl būtent šiuo aspektu pastarasis skiriasi nuo skundo dėl sprendimo atmesti pirmąjį prašymą suteikti prieglobstį. Tuo remiantis galima daryti prielaidą, kad asmenys, pateikiantys skundus

dėl sprendimų atmesti vėlesnius prašymus, yra diskriminuojami, palyginti su tais, kurie imasi teisinių veiksmų dėl sprendimo atmesti pirmąjį prašymą; be to, pažeidžiama jų teisė į veiksmingą teisminę gynybą, nes atsisakoma jiems suteikti teisę gyventi šalyje ir gauti materialinę paramą, kuri yra būtina norint pateikti tokį skundą.

IV – **Procesas Teisingumo Teisme**

22. Procese dalyvauja A. A. Tall, Hiuji CPAS, *Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile* (Federalinė prieglobsčio prašytojų priėmimo agentūra, toliau – *Fedasil*), Belgijos vyriausybė, Vengrijos vyriausybė ir Europos Komisija. Visos šalys, išskyrus Vengrijos vyriausybę ir Hiuji CPAS, dalyvavo 2015 m. gegužės 6 d. vykusiame teismo posėdyje, per kurį Teisingumo Teismas paprašė šalių pareikšti savo nuomones dėl Sprendimo *Abdida* [5] galimai turimos įtakos atsakant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą.

V – **Pastabos**

23. A. A. Tall teigia, kad Belgijos teisėje numatytu skundu, kuris gali būti pateikiamas dėl sprendimų atmesti vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį, neįgyvendinamos Europos Sąjungos pagrindinių laisvių chartijos 47 straipsnyje ir Direktyvos 2005/85 39 straipsnyje reikalaujamos veiksmingumo garantijos, t. y. toks skundas neturi stabdomojo poveikio, negali būti pateikiamas nei dėl teisės, nei dėl fakto klausimų ir juo praktiškai neįmanoma pasinaudoti.

24. Tokią išvadą Belgijos Konstitucinis Teismas padarė 2014 m. sausio 16 d. sprendime Nr. 1/2014, kuriuo remdamasis nacionalinis teisės aktų leidėjas priėmė 2014 m. įstatymą, pagal kurį skundai, pareikšti dėl sprendimų atmesti vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį, nuo 2014 m. gegužės 31 d. gali būti pateikiami tiek dėl teisės, tiek dėl fakto klausimų ir turi stabdomąjį poveikį.

25. Dėl sprendime *Abdida* suformuotos teismo praktikos A. A. Tall tvirtina, kad ji gali turėti įtakos nagrinėjamai bylai, nes iš jos matyti, kad su Europos Sąjungos teisės nuostatomis nesuderinami nei iki 2014 m. įstatymo galioję teisės aktai, nei pats 2014 m. įstatymas.

26. Hiuji CPAS teigia, kad dėl priimto 2014 m. įstatymo prejudicinis klausimas neteko dalyko, nes pagal šio įstatymo pereinamojo laikotarpio nuostatas naujoji tvarka taikoma ir skundams, kurie, kaip ir A. A. Tall skundas, buvo pareikšti prieš įsigaliojant šiam įstatymui ir dėl kurių dar nėra priimtas galutinis sprendimas.

27. Fedasil ir Belgijos vyriausybė pritaria Hiuji CPAS nuomonei, kad, atsižvelgdamas į savo paties praktiką, Teisingumo Teismas turi pripažinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinu. Belgijos vyriausybė priduria, kad 2014 m. liepos 4 d. A. A. Tall buvo pasiūlyta pateikti naują skundą, kuris būtų nagrinėjamas pagal 2014 m. įstatyme nustatytą tvarką; be to, jam buvo pranešta, kad bet kuriuo atveju, net jei jis nuspręstų nepareikšti naujo skundo, anksčiau pareikštas jo skundas bus nagrinėjamas pagal 2014 m. įstatyme nustatytą tvarką.

28. Dėl sprendime *Abdida* suformuotos teismo praktikos Belgijos vyriausybė mano, kad nagrinėjamoje byloje ji neturi jokios įtakos, nes byla *Abdida* susijusi ne su Direktyva 2005/85, o su vadinamąja grąžinimo direktyva [6], ir kad A. A. Tall turėjo ir vis dar turi prieglobsčio prašytojo statusą.

5 — Byla C-562/13, EU:C:2014:2453.

6 — 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, p. 98).

29. Vengrijos vyriausybė tvirtina, kad ginčijami nacionalinės teisės aktai yra suderinami su Sąjungos teisės nuostatomis. Jos teigimu, A. A. Tall pareikštas skundas atitinka veiksmingai teisių gynimo priemonei keliamus reikalavimus, nes, kaip Teisingumo Teismas priminė byloje *Samba Diouf*[7] , Direktyvoje 2005/85 nustatytos įvairios procedūros yra minimalūs reikalavimai, o valstybės narės daugeliu aspektų turi diskreciją juos įgyvendinti atsižvelgdamos į nacionalinę teisę.

30. Vengrijos vyriausybė priduria, kad Direktyvoje 2013/32 nustatytos išsamesnės nuostatos dėl teisės pasinaudoti veiksminga teisių gynimo priemone siekiant apskųsti sprendimus atmesti vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį ir, jos teigimu, šioje direktyvoje įtvirtintos taisyklės patvirtina tai, kad skundams dėl vėlesnių prašymų taikoma speciali nagrinėjimo tvarka, kuri skiriasi nuo tos, kuri taikoma skundams dėl pirminių prašymų.

31. Papildomai Komisija atkreipia dėmesį į esminį klausimą, susijusį su Teisingumo Teismo sprendimo *Samba Diouf*[8] 61 punkte suformuluota praktika, kuri, jos teigimu, gali būti puikiai pritaikyta preliminariai nagrinėjant vėlesnį prašymą ir sprendimą atmesti jį dėl Direktyvos 2005/85 32 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų priežasčių. Komisija mano, kad norint veiksmingai pasinaudoti teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę, reikia, kad nacionalinis teismas galėtų faktiškai ir teisiškai patikrinti sprendimo teisėtumą ir įsitikinti, kad motyvai, kuriais remdamasi kompetentinga administracinė valdžios institucija nusprendė, kad prašymas yra nepagrįstas arba pateiktas piktnaudžiaujant, yra pagrįsti.

32. Kita vertus, pripažindama M. Abdida ir A. A. Tall situacijų skirtumus Komisija laikosi nuomonės, kad principai, kuriuos Teisingumo Teismas taikė tam, kad išspręstų tuo metu nagrinėtą bylą, taip pat gali būti pritaikyti nagrinėjamoje byloje.

33. Dėl skundo stabdomojo poveikio Komisija tvirtina, kad Direktyvos 2005/85 39 straipsnio 3 dalies a ir b punktuose valstybėms narėms paliekama atsakomybė nustatyti taikytinas taisykles, susijusias su jų tarptautiniais įsipareigojimais, ir joms leidžiama nuspręsti, ar skundas, pateiktas dėl sprendimo nenagrinėti vėlesnio prašymo, turi savaiminį stabdomąjį poveikį, ar jo neturi. Jos nuomone, savaiminio stabdomojo poveikio skundui nesuteikimas yra pagrįstas, nes pirmasis prašymas buvo išsamiai išnagrinėtas pagal įprastą procedūrą, o prieglobsčio prašytojas galėjo pasinaudoti visomis teisių gynimo priemonėmis tam, kad užginčytų sprendimą atmesti minėtą prašymą. Vėliau jam buvo leidžiama pateikti tik svarbią informaciją ar duomenis, kurių jis negalėjo nurodyti savo pirmajame prašyme.

34. Todėl valstybėms narėms suteikta diskrecija turi būti aiškinama atsižvelgiant į Chartijos 47 straipsnį ir teismo praktikos principus. Šiuo klausimu Komisija primena, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas yra ne kartą pažymėjęs, jog, jei kyla rizika, kad bus pažeistas Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 3 straispnis, tam, kad skundas, pateiktas dėl sprendimo išsiųsti iš šalies, būtų veiksmingas, jis iš esmės privalo turėti *ipso iure* stabdomąjį poveikį; vis dėlto ji pritaria, kad tam tikromis aplinkybėmis skundas neprivalo turėti savaiminio stabdomojo poveikio, t. y. stabdomasis poveikis gali būti nustatytas kompetentingo teismo sprendimu, o ne įstatymu. Anot Komisijos, ši teismo praktika buvo perkelta į Direktyvos 2013/32 46 straipsnį, todėl ji siūlo Direktyvos 2005/85 39 straipsnį aiškinti atsižvelgiant į minėtą nuostatą; tuo remdamasi ji daro išvadą, kad valstybės narės gali nuspręsti nesuteikti stabdomojo poveikio skundui, kuris pateikiamas dėl sprendimo nenagrinėti vėlesnio prašymo, su sąlyga, kad dėl to nėra gražinimo rizikos, kurią teismas privalo įvertinti *ex officio* arba prašytojo, kuriam turi būti leidžiama pasilikti valstybės teritorijoje, kol jo byloje bus priimtas sprendimas, prašymu.

7 — Byla C-69/10, EU:C:2011:524.

8 — Byla C-69/10, EU:C:2011:524.

VI – **Vertinimas**

35. Dėl nacionalinės teisės aktų reformos, įvykusios po to, kai jau buvo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, tiek Hiuji CPAS ir *Fedasil*, tiek Belgijos vyriausybė ir Komisija laikosi nuomonės, kad šis prašymas neteko dalyko tą dieną, kai įsigaliojo 2014 m. įstatymas, nes dabar, remiantis įstatymo pakeitimais, skundai, pateikiami dėl sprendimų nenagrinėti vėlesnių prašymų suteikti prieglobstį, turi stabdomąjį poveikį, vadinasi, materialinė parama teikiama per visą nagrinėjimo procedūrą. Be to, pagal 2014 m. įstatymo pereinamojo laikotarpio nuostatas naujoji tvarka taikoma taip pat ir skundams, kurie buvo pareikšti prieš įsigaliojant įstatymui. Belgijos vyriausybė nurodė, kad po to, kai įsigaliojo 2014 m. įstatymas, A. A. Tall buvo suteikta galimybė pareikšti naują skundą; be to, jam buvo pranešta, kad nusprendus nepasinaudoti minėta galimybe, skundas, kurį jis pateikė prieš įsigaliojant 2014 m. įstatymui ir dėl kurio dar nepriimtas galutinis sprendimas, bet kuriuo atveju bus nagrinėjamas pagal naująją tvarką.

36. Teisingumo Teismo paprašytas išdėstyti savo nuomonę dėl pasekmių, kurių naujai priimtas teisės aktas galėtų turėti jo nagrinėjamoje byloje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs *Tribunal du travail* jam atsakė 2015 m. sausio 19 d. raštu, kuriame nurodė, kad bylą, kiek ji susijusi su laikotarpiu nuo 2014 m. vasario 18 d. iki 2014 m. gegužės 31 d., jis nusprendė palikti įtrauktą į nagrinėjamų bylų registrą; šiuo dokumentu jis patvirtino savo ankstesnį sprendimą pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą [9].

37. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką tiek iš SESV 267 straipsnio formuluotės, tiek iš jo bendros struktūros matyti, kad „prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra leidžia daryti prielaidą, jog byla nagrinėjama nacionaliniuose teismuose ir joje jie turi priimti sprendimą, kuriame galėtų būti atsižvelgta į prejudicinį sprendimą“ [10].

38. Neginčijama, kad, „vykstant SESV 267 straipsnyje numatytai bendradarbiavimo tarp [Teisingumo Teismo] ir nacionalinių teismų procedūrai, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir nustatyti Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą“ [11].

39. Nepaisant to, kas išdėstyta, iš tikrųjų nagrinėjamoje byloje sudėtinga nepritarti Hiuji CPAS, *Fedasil*, Belgijos vyriausybei ir Komisijai, kurių tvirtinimu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas tapo hipotetinis, nes nuo šiol A. A. Tall turi teisę į teisių gynimo priemonę, atitinkančią tokius reikalavimus, kokius jis kėlė skundui, pateiktam dar prieš įsigaliojant 2014 m. įstatymui, t. y. skundui, kuris turi stabdomąjį poveikį, gali būti pateikiamas tiek dėl teisės, tiek dėl fakto klausimų ir kurio veiksmingumas užtikrinamas suteikiant galimybę gauti materialinę paramą per visą nagrinėjimo procedūrą.

40. Iš tikrųjų, dėl 2014 m. įstatymu, įsigaliojusiu 2014 m. gegužės 31 d., įvykdytos reformos skundai, pateikiami dėl sprendimų atmesti vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį, dabar gali būti pateikiami tiek dėl teisės, tiek dėl fakto klausimų ir turi stabdomąjį poveikį, o pareiškėjui toliau teikiama materialinė parama per visą nagrinėjimo procedūrą. Tokia naujoji tvarka taikoma ne vien tik prašymams, kurie buvo pateikti nuo 2014 m. gegužės 31 d., bet ir, remiantis 2014 m. įstatymo pereinamojo laikotarpio nuostatomis, prašymams, kurie tą dieną buvo nagrinėjami pagal ankstesnės tvarkos taisykles.

9 — Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo raštas buvo suformuluotas taip: „bylą, kiek ji susijusi su laikotarpiu nuo 2014 m. vasario 18 d. iki 2014 m. gegužės 31 d. (dienos, kada įsigaliojo 2014 m. balandžio 10 d. įstatymas), tebenagrinėja *Tribunal du travail de Liège (Division de Huy)*. 2014 m. lapkričio 5 d. posėdyje buvo nuspręsta palikti bylą įtrauktą į nagrinėjamų bylų registrą, kol bus gautas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas.“

10 — Sprendimo *Di Donna*, C-492/11, EU:C:2013:428, 26 punktas, kuriame daroma nuoroda į Sprendimo *García Blanco*, C-225/02, EU:C:2005:34, 27 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką.

11 — *Di Donna*, C-492/11, EU:C:2013:428, 24 punktas.

41. Todėl klausimas, kurį *Tribunal du travail* pateikė Teisingumo Teismui tam, kad pastarasis nustatytų, ar iki 2014 m. įstatymo įsigaliojimo dienos taikyta teisinė tvarka yra suderinama su Sąjungos teise, nebeturi reikšmės, nes, kaip matyti, tokia teisinė tvarka nebegali būti taikoma per pagrindinės bylos procedūrą. Pagal šį įstatymą skundas (A. A. Tall laukia, kol jis bus išnagrinėtas) gali būti pateikiamas tiek dėl teisės, tiek dėl fakto klausimų ir turi stabdomąjį poveikį, o A. A. Tall turi teisę gauti materialinę paramą, kuri jam gali būti reikalinga, kol teimas išnagrinės bylą.

42. Vis dėlto *Tribunal du travail* laikosi nuomonės, kad prejudicinis klausimas yra svarbus, tačiau nenurodo priežasčių, leidžiančių taip manyti. Jis paprasčiausiai nurodo, kad byla, „kiek ji susijusi su laikotarpiu nuo 2014 m. vasario 18 d. iki 2014 m. gegužės 31 d. (dienos, kada įsigaliojo 2014 m. balandžio 10 d. įstatymas)“, lieka įtraukta į nagrinėjamų bylų registrą ir kad jis laukia, „kol bus gautas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas“.

43. Siekiant suvokti priežastis, kurios galėjo paskatinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą priimti šį sprendimą, reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad A. A. Tall nebuvo teikiama materialinė parama laikotarpiu nuo 2014 m. vasario 18 d. iki 2014 m. gegužės 31 d., t. y. prieš įsigaliojant 2014 m. įstatymui. Iš tikrųjų, šis įstatymas neturėtų galioti atgaline data, kalbant apie minėtos paramos suteikimą asmenims, kurie pateikė skundus pagal galiojusią iki 2014 m. gegužės 31 d. skundų pateikimo tvarką.

44. Kitaip sakant, kadangi įsigaliojus 2014 m. įstatymui A. A. Tall skundas yra neabejotinai nagrinėjamas pagal naujuosius teisės aktus, vadinasi, nuo 2014 m. gegužės 31 d. jis turi galimybę gauti materialinę paramą; vis dėlto lieka neaišku, ar pagal naująjį įstatymą A. A. Tall turi teisę reikalauti grąžinti visą paramos, kurios jis negavo dėl galiojančių ankstesnių teisės aktų, sumą. Atsižvelgiant į tai, klausimas dėl galiojusios iki 2014 m. tvarkos suderinamumo su Sąjungos teise yra svarbus, nes neigiamo atsakymo atveju A. A. Tall galėtų tikėtis gauti paramą, kurią jam buvo atsisakyta teikti ginčijamu laikotarpiu dėl anksčiau galiojusių teisės aktų.

45. Iš šalių pareiškimų per posėdį visiškai aišku, kad 2014 m. įstatymas taikomas atgaline data visais atvejais, t. y. įskaitant ir materialinę paramą, todėl nuo jo įsigaliojimo dienos A. A. Tall turi teisę ne tik pareikšti stabdomąjį poveikį turintį skundą dėl teisės ir dėl fakto klausimų, bet ir gauti paramą, kuri jam galėjo būti teikiama laikotarpiu nuo 2014 m. vasario 18 d. iki 2014 m. gegužės 31 d.

46. Būtent tai matyti iš informacijos, kurią *Fedasil* pateikė per posėdį ir kurią patvirtino Belgijos vyriausybė. Iš posėdyje pateiktų šalių pastabų matyti, kad galiausiai šioje byloje keliamu klausimu siekiama išsiaiškinti ne tai, ar 2014 m. įstatymas taikomas atgaline data sprendžiant, be kita ko, ir paramos klausimą (nė viena šalis tuo klausimu neišsakė nuomonės), bet tai, kaip reikia apskaičiuoti paramos, kurios teikimas A. A. Tall buvo nutrauktas ginčijamu laikotarpiu ir kurią gauti jis vėl turi teisę pagal naujuosius teisės aktus, dydį. Apibendrinant galima sakyti, kad šioje byloje keliamas klausimas dėl dalies materialinės paramos, kuri dėl savo pobūdžio atėjus laikui gali būti grąžinama ne natūra, o tik sumokant ekvivalentą pinigais, dydžio nustatymo. Grąžintina suma turi būti apskaičiuota atsižvelgiant į tam tikrą informaciją apie A. A. Tall padėtį, todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi išnagrinėti šį klausimą ir dėl jo priimti sprendimą.

47. Vienintelis A. A. Tall nesutinka su tokiu požiūriu. Per teismo posėdį jis tvirtino, kad, pirma, stabdomasis poveikis nebuvo suteiktas atgaline data 2014 m. įstatymu nustatytam skundui ir, antra, Priėmimo įstatymo 4 straipsnis, pagal kurį kompetentingos valdžios institucijos gali nuspręsti panaikinti bet kokią paramą tiems asmenims, kurie pateikia antrąjį prieglobsčio prašymą, toliau galioja. Vis dėlto akivaizdu, kad pagal naująją tvarką pašalinami visi skirtumai, be kita ko, susiję su stabdomojo poveikio skundui suteikimu ir su teise gauti paramą, anksčiau egzistavę tarp pirmąjį prašymą ir vėlesnius prašymus suteikti prieglobstį pateikusių asmenų.

48. Ši išvada, padaryta remiantis per posėdį šalių pateikta informacija ir jų išsakytomis nuomonėmis, patvirtinama 2014 m. gegužės 7 d. Belgijos Konstitucinio Teismo priimtu sprendimu, kuriame pripažįstama, kad 2014 m. įstatymu panaikinamas nevienodas dviejų kategorijų prieglobsčio prašytojų vertinimas [12].

49. Galiausiai, jeigu, kaip teigiama, 2014 m. įstatymas galioja atgaline data nagrinėjant ginčijamu laikotarpiu nesuteiktos paramos klausimą, mano manymu, akivaizdu, kad *Tribunal du travail* pateiktas prejudicinis klausimas neteko dalyko, nes jis yra susijęs su nacionalinės teisės aktais, kurie, kaip jau minėjau, yra nebetaikomi A. A. Tall; nuo 2014 m. gegužės 31 d. jis turi teisę pateikti skundą, kuris, kaip pripažino *Tribunal du travail*, atitinka Direktyvoje 2005/85 ir SESV 47 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

50. Be to, akivaizdu, kad negalima performuluoti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimo, į jį įtraukiant 2014 m. įstatymą. Vis dėlto būtent to, atrodo, pageidauja A. A. Tall, kuris per posėdį kritikavo šį įstatymą stengdamasis įrodyti, jog netgi naujoji teisinė tvarka nėra suderinama su Sąjungos teise. Todėl, aišku, būtų visiškai nepriimtina performuluoti *Tribunal du travail* pateiktą klausimą, nes jis turi likti toks, kokį teismas pateikė, nors jame ir neužsimenama apie 2014 m. įstatymą.

51. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui pripažinti, kad jam pateiktas prejudicinis klausimas neteko dalyko, todėl atsakyti į jį iš esmės nebereikia.

VII – **Išvada**

52. Atsižvelgdamas į visus pateiktus samprotavimus, siūlau Teisingumo Teismui pripažinti, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą neteko dalyko, todėl yra nepriimtinas.

12 — 2015 m. gegužės 7 d. Sprendimas Nr. 56/2015, B.7. Per posėdį A. A. Tall atkreipė dėmesį į tai, kad Belgijos Konstitucinis Teismas šį sprendimą priėmė jau kitą dieną.